ფასი 10 კაპ.

წერა-კითხვის საზოგადოების საქმიანობა.

შემდეგი, განსაკუთრებით საახალწლო, ნომერი გამოვა 1 იანვარს.

კრება.

(წერა-კითხვის საზოგადოებისა)

ძმანო მართლ-მადიდებელნო ეშმაკნო! ეს ორი კვირა იქნება პროვინციისაკენ ფეხი არ გადმომიდგამს ჩვენი სატახტო ქალაქი თფილისიდან.

— რისთვისო? იკითხავთ.

იმიტომ, ამხანაგებო, რომ მინდოდა საკუთარი თვალებით მენახა ის დიდებული დაწესებულება, რომელსაც „ქართველთა შორის **წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება**“ ეწოდება და რომელსაც აგერ მეოთხედი საუკუნეა ნანას ეუბნებიან ჩვენი ფედერალისტები.

სიმართლე მოგახსენოთ მაინცა და-მაინც დიდს არაფერს მოველოდი, მაგრამ ასეთი სანახაობა ვერ წარმომედგინა. თუ გულზე სხვა დარდი არ გაწვევს კაცს, უკეთეს გასართობს ვერც მონახავ. რა შედარებაა ქართულ წარმოდგენასთან!

იმდენ გაცრუებული „ადგილობრივი“ სოციალისტები ამას იმით ხსნიან, რომ საქართველო გადაშენების გზაზე დგასო, ხოლო საზოგადოების გამგეობის შესახებ არავით რი ეჭვი არ ებადებათ.

„წერა კითხვის“ საზოგადოება შესდგება 5 ხარისხის წევრთაგან, — რომელთაგან 1907 წლის პირველ იანვარს ყოფილა:

1) საპატიო წევრი — — — — 10
2) დამფუძნებელი (300 მანეთიანი) 9
3) „ (20 მანეთიანი) 50
4) ნამდვილი (100 მანეთიანი) 15
5) „ (6 მანეთიანი)—1369.

ყველა ამ წევრთაგან შემოსული წლის განმავლობაში 179900 კაპ. საწევრო გადასახადი. კაპეიკობით იმიტომ ვანგარიშობ. რომ თვალს ეიმოს დიდი რიცხვი, თორემ რა ფულია ეს? თუმნებათ რომ დავახურდავოთ სულ 179 თუმანი გამოვა, ხოლო დამერწმუნებით 179 თუმანს თითოეული პროვინციელი ბოქაული თითო თვეში იშოვის „გამოსარჩენს''.

თავისი პირდაპირი საქმე საზოგადოებას საუცხოოთ უწარმოებია. როცა დახედავ ანგარიშს, მაშინვე ეცემა შენს თვალს ნამდვილი ქართული ბარაქიანობა. საზოგადოებას აქვს სულ რ-რ-რ-ვა სკოლა, რომელთაგან ორს ქუთაისის ბანკი ინახავს, ხოლო დანარჩენი **ექვსი** სკოლიდან **ოთხი** დღეს უკვე დახურულია.

ამ სკოლებში ასწავლის 11 ო�sიანი, 9 უცოლო და 3 გასათხოვარი მასწავლებელი.

საზოგადოებას აქვს აგრეთვე რამდენიმე **დახურული** სამკითხველოც. საერთო რიცხვი წევრებისა, ანგარიშის მიხედვით 1453 უდრის, რომელთაგან **ვარსკვლავი** უზის დაახლოვებით 200. ასე რომ დანარჩენი 1253 წევრი, როგორც არა გადამხდელი, წესდების ძალით უნდა გამოირიცხოს.

საინტერესოა აგრეთვე ისიც, რომ წევრთა შორის მრავალია **აწ განსვენებული.**

პირველი კრება ჩვეულებისამებრ არ შესდგა, რადგან წევრთა საკმაო რიცხვი არ გამოცხადდა და ამიტომ პირველი მოქმედი კრება 9 დეკემბერისა იყო. გამოცხადდა დაახლოებით 25 წევრი.

როგორ მოგწონთ, ყმაწვილებო! საზოგადოებას 1453 წევრი ყავს აღბეჭდილი ანგარიშში და საქმეს კი თითქმის მარტო „ისარის" რედაქცია წყვეტს. ჰაი გიდი დროებავ?!!

,,ადგილობრივი'' სოციალისტები სულ იმას გაიძახოდენ, , წერა-კითხვის'' საზოგადოება კულტურული დაწესებულებაა და აქ პარტიული ანგარიშები უნდა დავსტოვოთო. დიახ, ამას გაიძახოდენ, მაგრამ ამა სად გ●გონილა ,,თივაში ცეცხლი დამალულიყოს''?

გახსნა კრება ბ-ნმა თავმჯდომარემ და დაიწყო ლაპარაკი. სულ მოკლე ხანში ყველაფერი დამტკიცებულ-მიღებული გამოდგა, თუმცა თავმჯდომარისა და მდივნის მეტს არც განუხილავს, არც მიუღია. მოითხოვეს რასაკვირველია მომავალი წლის ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა და დიდის წვალებით აიღეს მდივანისაგან ამის ნება.

ჯერ აქაც გვარიანათ მიდიოდა საქმე, მაგრამ ერთმა მოვლენამ უცებ გამოიწვია მთელი ქარიშხალი.

საზოგადოებას ჩვეულებათ ჰქონია **ძველი** წიგნებისა და ხელნაწერების შეძენა. საზ. წევრმა ფ. მახარაძემ ამაზე განაცხადა, რომ ეს არ არის ,,წერა-კითხვის'' საზოგადოების საქმე, ისა სჯობია ეს ფული საზოგადოების ნამდვილ საქმეს მოვახმაროთ და ძველი ხელნაწერები არქეოლოგიურმა ან სხვა საზოგადოებამ აგროვოსო''.

უბრალო ადამიანი აქ ვერაფერ ცოდვას ნახავს, მაგრამ ისეთი ურა ფედერალისტი, როგორიც ბ-ნი პეტრე სურგულაძეა, როგორ ვერ მიხვდებოდა სიტყვის ,,დაფარული'' აზრს?!!

სწრაფათ გადაყლაპა ნერწყვი და ითხოვა სიტყვა. ან კი თხოვნა რათ უნდოდა, სულყველა თავის ნებისა და სურვილისამებრ ბაასობდა.

თქვენ მოგეხსენებათ, მეგობრებო, თუ როგორ არის გაჟღენთილი ჩვენი ატმოსფერა ,,ძველისა'' და ,,ახალი'' სუნით. საკმარისია რომელიმე ურა ფედერალისტთან დაიწუნო რაიმე ,,**ძველი**'', თუნდა ძველი ქალამანი, რომ მყის წარსულის ღალატი შეგწამონ.

პეტრეს მეექვე ხმა კარგახანს გაისმოდა ბანკის დარბაზში. ის თავ-გამოდებით ამტკიცებდა ,,ძველის მოღალატე'' პუბლიცისტთა საქციელის უბადრუკობას და საზოგადოებას აკისრებდა ,,წერა-კითხვის'' გავრცელების მაგივრათ ბუკინისტათ გახდომას. გაათავა სიტყვა და გაისმა ტაში! პეტრე ბედნიერია!!

მარტო პეტრეზე არ მოგახსენებთ ამას, მაგრამ ქარაფშუტა ადამიანს მაშინვე შეეტყობა.

პეტრესაც დიდხანს არ შერჩენია სულის ბედნიერი განწყობილება და (თუ ეს უკანასკნელი შეურაცხყოფათ არ მიიჩნევს) მისმა თანამოაზრე გრ. რცხილაძემ ერთი სულის შებერვით დაუფუშა მისი ბავშვური ამბავ-უბდა ხუხულა. ამ კრებაზე ისეთი კარგი სიტყვა არ თქმულა, როგორც რცხილაძის სიტყვა.

ორიოდ წუთის წინეთ ამაყი და ტაშით ფრთა შესხმული პეტრე, უცებ მოდუნდა, აიმრიზა, კედელს აეწება და სახეზე დაღრეჯილობა დაეტყო. რცხილაძეს მოჰყვა მეორე, მეორეს მესამე და ასე განურჩევლად რწმენისა თითო მუჯლუგუნი ყველამ წაჰკრა სათავად აზნაურო სკოლის მეტიჩარა პესტალოცს.

როგორც ნაკითხი კაცები ამბობენ, ანტ. ჩეხოვს აწერილი აქვს იმ ლეკვის მდგომარეობა, რომელმაც ოთახი დასვარა და რომელსაც ავი ზნის გადასაჩვევად სამჯერ დააკვრიეს ცხვირი იმ ალაგასო. თუ არ ვსცდები დაახლოვებით ასეთივე იყო პეტრე სურგულაძის მდგომარეობა რცხილაძისა, თაყაიშვილისა და სხვა მის თანამოაზრეთა სიტყვების შემდეგ.

შემდეგი მსვლელობა კრებისა არაფერი საინტერესოა; კამათი მოდუნდა და მალე კრებაც გადაიდო 16 დეკემბრისათვის, რომლის შესახებაც შემდეგ ნომერში.

ეშმაკი.

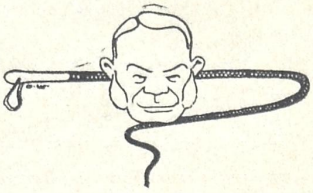

ლოგი და არწივი

(არაკი).

დომი დაბმული ჯაჭვითა
ოყაისუფლებას ნატრობდა,
თან ქვითინებდა, მდუდარე
ცრემლებით მიწას ადბობდა.
მოთქვამდა: „რა რომ მტარვალის
ხელში ჩავარდი, მერეო,
სულ შედგმ წვალებაში ვარ,
ვერარას გავხდი ჯერეო.
ოხ, რა მწარეა სიცოცხლე
სხვის ხელში, შინობაშიო:
სადი სწუხს, გადი ქვითინებს,
ცრემლი არ შრება თვალშიო!"..
ასე მოთქვამდა, ტიროდა,
ის არ იცოდა კარგათა,
რომ ცრემლი არას არგებდა,
გულს ადუღებულს დარდათ.
მაგრამ მას, ერთ დღეს, არწივმა
სიმღერით გადაუარა
და რასაც თითონ ფიქრობდა
ის, დომსაც გაუზიარა:
„თავის ხსნისთვის, იცოდე,
უკარგისია ტრემლიო,
მისთვის ბრძოლაა საჭირო,
როგორც მჭედლისთვის გრდემლიო!"
ეს რა მოესმა დომს, მეისვე
ცეცხლებრ აენთო, გაკარდა,
ჯაჭვს გაკრა მეგრათ, გაგლიჯა,
მანდორში გაინაყარდა.
თქვა: „ოურმე მარტო ბრძოლაა
თავისუფლების წყარეო,
შეგხვენ — სახელმძღვანელო,
რომ ძალა მ...ისშარეო!"

ვ. ჩახრუხაძე.

ქრისტესმსახურთა კრება და ქრისტიანული დადგენილება.

12 დეკემბერს დაიწყო აღმოსავლეთ საქართველოს მღვდლების კრება. კრება მოიწვია ერთ დროს ხუცების მიერ დაწუნებულმა ეგზარხმა. კრებას, გარდა „ნაკურთხი" თავებისა, არავინ დასწრებია.

შარშანწინდელი ავტოკეფალისტები შეუდგენ ბჭობას ცხვრის და თხის თავ-ფეხის განაწილების შესახებ. მღვდელმა წაილოს თუ მედავითნემ, ტყავი მნათემ მოუტანოს მღვდელს სახლში თუ თვით ოჯახის პატრონმა. დუშეთის სულიერ მოძღვარს შეუდგენია უკვე სტატისტიკური ცნობა თუ რამდენი უმანკო ცხვარი დაიკვლის მის სამრევლოში. 600 ცხვრის ტყავი... ხუმრობა არ გეგონოთ დაასკვნა ღვთის კაცმა. იმსჯელეს იმაზეც, დიაკვნებს როგორ გავაძროთ ტყავიო, გადასწყვიტეს გაიკიცხოს ის მღვდელი, რომელიც დიაკვანს შემოსავლის მესამედს აძლევდა მეოთხედის ნაცვლად და ამიერიდან მიეცეს მეოთხედი, თავფეხი კი საკუთრად მღვდლებს არგუნეს, მაგრამ არ ვიცით როგორ დაშვენდება „მგლებს" ცხვრის თავები... და თხის რქები. ბევრი ითათბირეს ავტოკეფალისტებმა, ბევრი იმსჯელეს მაგრამ „უდუმოთ" მაინც ვერაფერი გააწყვეს, ბოლოს გადასწყვიტეს ეს ცხვრის დუმა ხომ გვაქვს გვაქვს, სახელმწიფო დუმაშიც ეპისკოპოზი ევლოღი გვყავს, მეტი რაღა გვჭირია, ადგენ და მიართვეს ევლოგის დეპეშა ,,გვიშველე თქვენო მაღალ მეუფებავ, ამოგვაგდო განმანთავისუფლებელმა მოძრაობამ, მუხლმოდრეკილი გევედრებით აღგვაგოთ პირისგან ქვეყნისა ნაშთი თავისუფლებისა, აღგვიდგინო შელახული პრესტიჟი, სავალდებულო გახადეთ მრევლმა ყოველწლივ თითო ცხვარი მაინც შესწიროს ხატს, კომლზე 4 კოდი სულადი გვაძლიოს, ორსართულიანი სასახლე აგვიშენოს, ათი დღიური ზვარი ვენახით გაგვიშენოს, შეშა და ფიჩხი რამდენიც დაგვჭირდება უფასოთ მოგვიტანონ, კომლზე თითო მუშა უსასყიდლოთ მოგვეშველოს (თავისი პურით), თუ ამას არ ინებებთ მაშინ მოგვეცეს პირდაპირ ხაზინიდან მღვდლებს თითოს 1200 მანეთი (დიაკვნებს 60 მან.) ეს ფულები მოიკრიბოს როგორც სახელმწიფო გადასახადი ეგზეკუციის და ჩაფრების შემწეობით, ჩვენ კი მრევლს ამის შემდეგ უფასოთ დავმარხავთო''.

,,ვაი თქვენდა...''!!!!?

მათე.

გურული სცენა.

ძველი დრო.

ხუცის შვილი გახლავარ, არჩივის ნათრაქავი, მარცხენა ფხარი ჩავარდნილი მაქ. ბევრი კაი მაძღარი დროი მახსოვს. ახლა რომაა ქვეყანა მომდღულებული ისე კი არ იყო, ერთი წლის საყოფს სასირეზე დეიბირავდი თუ გინდოდა. ყველას კაი დროი ქონდა, ყ ელაი მაძღარი იყო, მარა ყველაზე უფრო ხუცესი და ხუცესანი. აღების კვირეში რაც ჩვენ სოფელში ძაღლები იყო ჩვენს ეზოში იყო თავ-მოყრილი ცხვრის და თხის ტყავის სუნზე მევიდოდენ და შეყმუოდენ ხეს. ორპოტიკა ჯოხს სადაც დეინახავდა ბაბაი მაშინვე უნდა მიეჭრა ტყავის გასაწკიპავათ. რანაირი ქრისტიანობა იყო, რამდენნაირი საწირავი იცოდენ: სამლთო, ნაწყევარი, ნაფიცარი, გადანაცვლარი, სამშვიდობო, საორმოცო, სისხლიანი, უსისხლო, რა ვიცი ენა-პირი რავა მოსთქვამს რაფერ იცოდა ძველმა ქალმა და კაცმა ღვთის და ხუცის პატივისცემა. დღეში ხანდახან ორი-სამი არჩივის დაკურთხება შეუწევდა ხუცესს. მახსოვს ერთ დღეს დავაკურთხეთ ცხვარი. არჩივი აღარ წამიღია, რადგან კიდევ მორე საღიკაი იყო დასაკურთხებელი. დავაკურთხეთ მიორეც, მივაქარიალე შინ თავ-ფეხი, გამოვბრუნდი, მივაკითხე პ-რეელისას არჩივს და ცხვრის თავ-ფეხს. შეიქნა ერთი ჩოჩქოლი ოჯახის უფროსი ქალი უძახის მის უფროს ქალიშვილს.

— ციცავ, ციცავ, ცინცალაის შესაყარო იწა გასაკლეცელო კესარიავ, აგი შეგეხვეწე, აგი შეგელმეროთ მე შენ, ასე ჩაგაბარე შე სარამიტელო, შე გასაციებელო, ამიხა ჩამოგაბარე მუშიათ ძაღლს გაატანე მეთქი, რავქნა ახლა შენ წყეულო, სად გავაპჭიროთ თვალი, ხუცის თავ-ფეხი ქარ წუღუია ძაღლს შენ მიწის სამძიმარო, შენ...

პიტნა.

განკარგულება.

განკარგულება ბევრი გაგვიგნია მაგრამ ასეთი ჯერ ჩვენ ყურს არსმენია. როცა ოზურგეთის გუბერნია ისევ ქუთაისის გუბერნიას შეუერთეს მის ჩასაბარებლათ ოზურგეთში თვით ქუთაისის გენ.-გუბერნატორი იყო. მას მიგებებია ინგუშებით მომრიგებელი შუამავალი ნიკოკი თაყაიშვილი. გუბერნატორს უთქვამს; „ჩემო ძმაო ნიკოკი, შენზე ბევრი კარგი რამ გამიგონია, მაგრამ რა ვქნა, მე კანონის კაცი ვარ და კანონში კი ასე სწერია: მიროვოი პოსრედნიკი უსტრაჟნიკოთ უნდა „შვამავლობდესო", მე სტრაჟებს ვერ გახლებ და თუ უსტრაჟნიკოთ ვერ ,,იშვამავლებ'' ატსტავკაში მიბრძანდიო.

ასევე უთხრა თურმე გუბერნატორმა სტრაჟნიკების ურიადნიკებს: კოწიას და დიმიტრის. მართალია თქვენ დიდი ერთგული ბიჭები ხართ, მაგრამ სად გაგონილია ყმას ყმა ყოლოდესო, მე სასტრაჟნიკო სტრაჟნიკები არ მჭირია, მე მინდა თქვენ სხვას უსტრაჟნიკოთ თორემ თქვენი დასაცვლელი ხარჯი არ არის „სმეტაში'' შეტანილიო. აფსუს ერთგულებავ!?

სადგისი.

კვალად ,,სპერმაკუდინი''

ამხანაგებო! როგორც თქვენი ბედნიერი თვალით ხედავთ, ეხლავ მრავალი მუშტარი გამოუჩნდა ჩემს ,,კუდინს''. ბ-ნი ახობაძე არ იქნება მადლიერი, მაგრამ უმუშტროთ არც ის დარჩება.

მაგრამ კიდევ განმეორებით გთხოვთ, გამოუძიებლათ, და ალალ-ბედზე არავის გამოუწეროთ და არც ზედმეტი მიაღებინოთ. მე ჯერ არ მაქვს კარგათ გამოკვლეული თუ ვის რამდენი წვეთი დასჭირდება, მაგრამ აქ მხედველობაში მისაღებია ხელობას და წლოვანობას გარდა მრავალი სხვა მოსაზრებაც.

მე ვახდენ ორ საინტერესო ცდას:

1) **ერთს ლიტერატურულ პროვოკატორობაზე.**

2) **მეორეს ლიტერატურულ ქურდობაზე ანუ პლაგიატობაზე.**

პირველ შემთხვევაში საუცხოვო და დაუფასებელ მაგალითს წარმოადგენს ნიშადურის რედაქტორი **ვალერიან გუნია**, ხოლო მეორე შემთხვევისათვის აგრეთვე ტიპიურია ბ-ნი **ი. ევდოშვილი.**

ორივე ცდის ნაყოფს, ანუ შედეგს მოგახსენებთ შემდეგ ნომრებში და ერთი კატეგორიის უზნეოთათვის გარკვეული იქნება „სპერმაკუდინის" დოზა.

ეშმაკი.

სამინისტრო ,,გოროდოვოი''

,,წვრილ ვაჭართა'' კრებაზე ერთ წევრს გაფიცულ მუშებთან შეთანხმებაზე ჩამოეგდო ლაპარაკი. ეს რა თქმა უნდა არ მოეწონა კრების უმრავლესობას და მისი ტრიბუნიდან ჩამოგდება განიზრახეს. რაკი ორატორი თითონ არ ჩამოვიდა და ვაჭართაგანაც ხელით არავინ ჩამოაგდო, მიგზავნეს იქვე მდგომი გოროდოვოი, ეს არ მოეწონა მეორე გოროდოვოის და არ გაუშვა ამხანაგი—,,დაე ილაპარაკოს'' უთხრა მან, იქნებ გონზე მოიყვანოს სხვები, თორემ, თუ მუშები დაითხოვეს ჩვენთვის ვარესია, უსაქმო მშიერი კაცი ქუჩაში ძარცვა-გლეჯას დაიწყებს და ჩვენ გამწარების მეტი რა შეგვემატებაო.

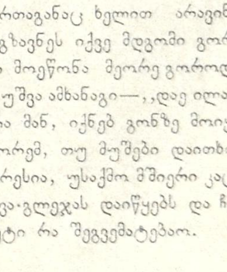

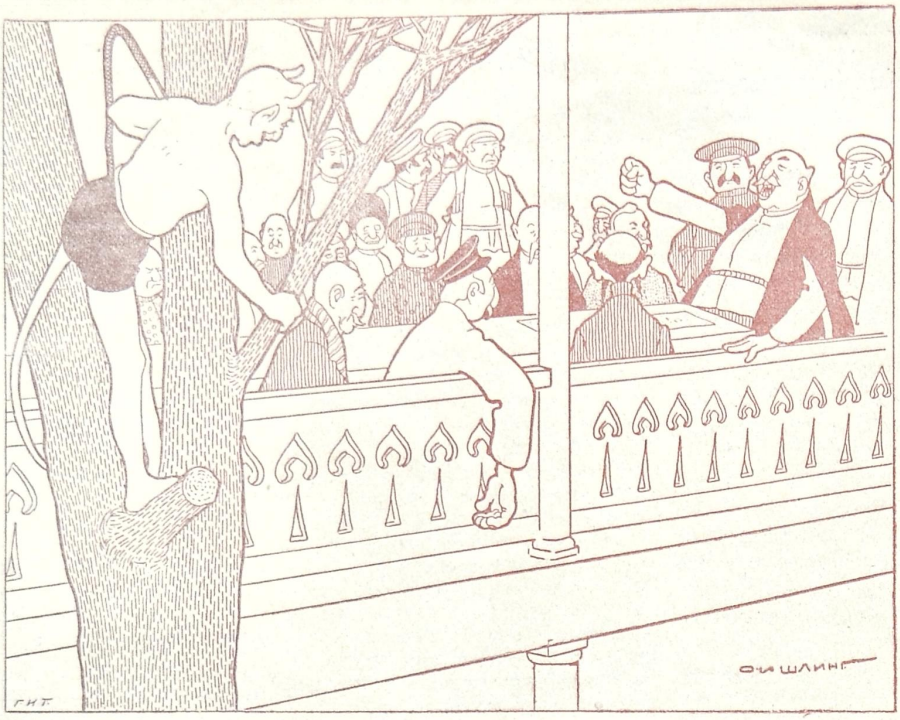

თფილისის წვრილ-ვაჭართა კრებულება.

კრება

(თფილ. წვრილ ვაჭაროა).

წვრილ-ვაჭართა კრება ვნახე
„პალერმოში“, ბაღის ყურათ.
შორიახლოს მიუჯექი
და ვიცინე უბედურათ.
კრებულება ამის მსგავსი
თფილისში ჯერ არ ნახულა:
რა ,,კუპეწი'', რა ვაჭარი,
,,რა იყო რომ იქ არ დგმულა''.
გაფიცულთა დასათრგუნათ
მოეყარათ ერთათ თავი,
,,ცალ-ცალკე და ყველა ერთად
იყვენ ტურფა სანახავი''.
არც თუ სადმე გაგონილა
დისციპლინა ამის დარი,
ახლოს ვერვინ მიბედავდა
თუ არ მოდგმით ,,წვრილ ვაჭარი''.
რეაქციის სხივი ჰკრთოდა
თვითეულის ,,ტანჯულ'' გულსა
და ოკნებით მიბნედილნი
შეხაროდენ დროს წარსულსა.
მეც, ხის ტოტში გახლართულმა,
ჟამთა ძველთა მოსაგონათ,
მოვიდრიკე ცალი მუხლი
და ლაღად-ვყავ გასაგონათ:
—დიდებულნო ,,წვრილ-ვაჭარნო'',
და ,,კუპეწნო'' ქალაქისა!
უფალმა ნუ მოგვიშალოს
ხელი თქვენი ბარაქისა.
ღმერთმა ქნას, რომ ოქვენ ,,წვრილები''
გამოდარიყოთ მალე ,,მსხვილათ'',
მაგრამ ეს კი დაიხსომეთ
სამოქმედო გაკვეთილათ:
წარსული დროს დაბრუნება
დიდებული არის რამე,
ნუ დაზოგავთ ენერგიას,
იმუშავეთ დღე და ღამე''...
აქ უეცრად ვაჭარს ერთსა
პირზე რისხვამ გაურბინა
და ჩემ ძვალთა შესამუსრათ
ქუჩის მცველი მოავლინა.
თან დაგრგვინა საზარელად:
—ღმერთო მომკალ, რა სთქვა ესო
ჩვენ ,,დღე და ღამ ვიმუშაოთ''
მსახურები კი ისხდესო!..
არა, ძმებო, აღვადგინოთ
ჩვენი ძველი ადათიო
სამუშაო დღე დაწესდეს
„ხალასი“ ცხრა საათიო.
ჩვენი ,,პალელის'' მსახურები
ჩვენ ავიყვან-გავაგდოთო,
გატეხილი ,,პოსუდები''-ც
ანგარიშში ჩავაგდოთო.
ან კვირა და ორშაბათი
ხომ ორივე დღე არიო,
მითხარ, უქმეს მუშისათვის
რათ გააცუენს ვაჭარიო.
მუშა უნდა თავაზობით
ეპყრობოდეს ბატონებსო,
თავს უკრავდეს, როგორც აღებს
ისე მათ ქალბატონებსო.
ტვირთიც იმდენი ატაროს,
რასაც დაეძლებაო
და მაძღილი რეთიც იყოს
მას ნუ დაეზარებაო.
ისიც უნდა აეკრძალოს
დუქანში არ ინ ნახოსო,
არც ეწვიოს სავაჭროში
არც გარეთ გაუძახოსო.
მასთან ერთათ უნდა მოვსპოთ
მათი ,,აბლაკატები''
რომ გაგვირყვნეს მსახურები
და გაყვლიფეს საწყალებიო.
რა თქმა უნდა, გაზეთებსაც
ბოიკოტი სჭირიაო
მათთვის ჩვენი ,,ვასაჭარი''
როგორც ,,ღობეს ჩხირიაო''.

გაათავა ორატორმა
და შეიქნა ტაშის ცემა,
მაგრამ აგი სიტყვობება
კრებამ დიდხანს ვერ იგემა.
გადმოვიღე იარაღი
და თითოჯერ გავკარ ყველას...
არც შეჰკრიან თავის დღეში
ამის მაგვარ ხათაბელას.

—კი.

ს ი ტ ყ ვ ა,

თქმული 6 დეკემბერს თფილ. წვრილ-ვაჭართა კრებაზე მსხვილ ჩასუქებულ ორატორისაგან.

„მუშათა განთავისუფლება უნდა მოხდეს ხახვინების ხელით“.

ძმებოჯან! დადგა დდე განთავისუფლებისა, დადგა დდე სანტარო ხახვინოა შეერთებისა და შეკავშირებისა!! კისროდენ მუ"ებო, ამიერიდან თქვენ, ეკვეთ ერთგული მფარველი, რომელიცა ვართ ჩვენ ძვირფასი ხახვინები, გარეშე თავლთაგან ფერულთა შეკრთვიდნი მუშათა სიქმის მოსაგვრებლთ! (მოწონების ნიშნები).

სად არიან ახლა ის აბლაკატები? რატომ აქ არსად სჩანან? დიახ, გარეშე ხახვინისა არავინ არს მფარველი მუშისა! მართალია ხომ ძმებოჯან და ეფხანაკებო! (ხმა: მართალია, მართალი). დიახ, სად არიან ის აბლაკატები! ისანი გაქრენ!!

მაშ შეგუდგეთ სიქმეს. ერთი უნდა გეითხოთ, ვინ უფრო მოუგლის თავის დუქანს, ხახვინი, ჰატრონი თუ მუშა? ვინ იცის, რამდენი „ჭლტეკები“ სად მაქვს, ვის რამდენი უნდა მივსცე დვინისა, არაყისა, ჰატენტისა და სხვ. რასაკვირველია ხახვინმა. (მართალია, მართალი!) ვინ უნდა იოს ჰატრონი დუქნისა თუ არა ხახვინი? მაშ დუქანი თუ ჩემია, ნებაც ჩემია. მინდა დავეტაბ, მინდა ბავდებ. რა ხელი აქვთ იმ ბიჭებუჭ სოციალისტებსა? (ხმა: ჩემია, ჩემი). აბა მითხარით, შე უკეთ ავიუკან მეებსა, თუ თვითონ მუ ები, მთ რა ესმინთ ჩემის დუქნისა? ვა, ჩემს დუქანში და მუშა სხვამ დაიქირავოს? დუქანიც ჩემია მეშაცა, მინდა დავითხოვ, მინდა გავუშვებ. (ხმა: სამდვილია). ჩვენ უნდა ვეჩვენოთ მთ სწორი გზა მორჩილებისა.

მაშ ასწეიეთ სადოკი თითი, ვისაც ეწამთ ჩვენი ერთობა! ასწეიეთ მეუტი, ვისაც ესურთ მეუმათა განთავისუფლება. (უველანი მეუტ მადერანნი წამოდგეიენ) ზიხდი ამ წეწკებს, ვინც გაურბის ჩვენს წმინდა მიზანს და მუშებს ანდევნ ბინასა და სიქმედს! წეევ და ერულვა შეგუთვალოთ მთ, მოდალატეებს! ჩვენ უნდა ვიხსნთ მეშები განსაცდელისაგან. მეშათა განთავისუფლება ხახვინების სიქმეა... (დაურულებელი ტაშის ცემა და ოვაცია)

ლურბინდი.

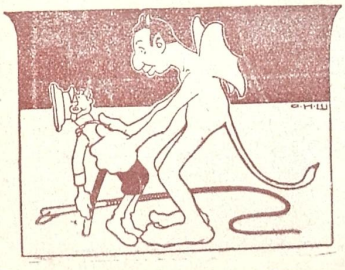

გამოცანა.

„ბოდიციის“ ერთგული ემა,
ბნელ ხერელებში მძრომელია,
შავი სიქმის მაძებარი...
აბა მითხარ რომელია?

ქრთამების იღებს უთვალავს,
ფულიი კუტლოშელია,
მასთვის ძმასაც კი გაყიდის...
აბამითხარ რომელია?

ხუმარა.

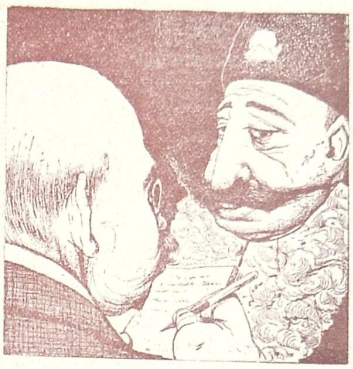

რუსი გიუროკრატი: როგორ მოხდა, თქვენში კონსტიტუცია შეგოგიდიათ.
სპარსელი გიუროკრატი: ასეთი კონსტიტუცია ხომ თქვენცა გაქვთ!

არჩევანი გათუმში
(მაბაძვა)

ავირჩიოთ „კრედიტში“
ჩვენ ის დირექტორათო,
რომ ფულს არ მოიპარავს,
თქვეს ეს, სადღაც ჭორათო.

—

ესეც იქ ავირჩიოთ
გვინდა ერთიც რა კიო.
ზნით ფაქიზი კაცია
და სძულს ლაპარაკიო.

—

საქალაქო სკოლაში
იყოს ეს მზრუნველათო;
ბერხიანათ „შრომობდა“.
იგი ერთ დროს—ძველათო,

ხმოსნათაც გავიყვანოთ
აგი, უეჭველათო,
ქანქარი თუ დაგვკერდა
მოგვიხერ-ხებს ხელათო.

—

„ჩლენათ“ ეს გამოდგება,
„წორეთ ეს .. კი... ესაო,—
მვიდას თუმანს მოგვიტანს
ის არჩევის დღესაო.
ამბობენ რომ აჯობებს
ის ძველ ივანესაო,
სოსიკო ხომ ვერ მოგვცემს
ამდენ მოსაგებსაო.

—

ლომბარდი რომ განაგოს
არ გვყავს უკეთესიო,—
ეს თავადი დავნიშნოთ
რიგია და წესიო.

მართალია, საქმე სძულს
და უზარმაცესია,
ძარა ქართველი არის
და არ ყოფნის ბენსია.
სისუფთავის ექიმათ
აგერ გვყავს ჩვენიანი.
ერთი არ დაემალვის,
თუ მოკვდა სენიანი;
მასთან ყველა საუბროს
მუნჯი და ენიანი.
—უეჭველათ დავნიშნოთ
ეს ექვს ორდენიანი.

—

ქალაქის მებალობა
სწორეთ ამ კაცს ერგება
უფროსის მზეს ლოკულობს,
ჩექმის ქვეშ გაეგება.
თუ დასჭირდა მუშებს კი
ქუსლებითაც შესდგება
რათ გაკვირდით, ესენი
არ გჯერათ თქვენ, ეგება?

—

აწერლებათ ესენი სჯობს
შნოც აქვთ, სწორეთ, ამისო
ფედერალისტებია,
ფიესა სდობენ ამისო.
მარქსისტს ველარ მივიღებთ
მათ აგვიკლონ ლამისო,
ძლივსღა აგვიტანია
ცქერა ორი-სამისო.

ბლიკვაძე.

სპერმაკუდინის ზაკაზები.

გთხოვთ გვიგზავნოთ თქვენი „სპერმაკუდინი“ ნატ. ლუკასოათვის. დიაგნოზი: მატრაკვეცა ენატანია. მართალია ქალია, მაგრამ ამ სნეულებისათვის ერთხელ ხიფათიც შეემთხვა. ახლაც ძლიერ შეპყრობილია აღნიშნული ჭირვებით. თუ ამაზე ვასკრა, მუშტარს ბევრს გიშოვნით. მისამართი: ბ-ნ ნატაშას.

ჭინჭრაქა.

საწუხაროთ თქვენ არა გაქვთ მოხსენებული, რომელი წვეთი „სპერმაკუდინია“ საჭირო მომრიგებელ მოსამართლისა და მისი თარჯიმანისათვის. ამისათვის გამოგზავნეთ თქვენი მიხედულებისამებრ. მისამართი: სადგური ლანჩხუთი.

მწყერი

უმორჩილესად გთხოვთ გამოგვიგზავნოთ შვიდი საწყაო „კუდინი“. ყველას გავასალებთ. ამასთანავე გთხოვთ გვაცნობოთ: კარტის მოთამაშე ერასტოს და მაშოს რამდენი წვეთი დასჭიდება. მისამართი: ქალ. ოზურგეთი.

აგია.

ბნო ეშმაკო! ნუ დაიზარეს. და დაუყოვნებლივ გამოგვიგზავნე სამი ბოთლი „სპერმაკუდინი“ ერთი, აქაური დებოს უფროსისათვის, მეორე ბონტიორ გიგოსათვის და ერთიც ბილიარდზე მოთამაშე ყმაწვილებისათვის. ამასთან ერთად მათრახის კუდსაც გთხოვდი, რომ არ დაიზარებდე.

ალქაჯი.

წერილები ეშმაკისადმი.

ოზურგეთიდან. ძმაო ეშმაკო! გავიგე რომ საშობაოთ ლიხაურისკენ ემზადები ეგზეკუციის მოსახდენათ და დიდი დანაშაული იქნება ოზურგეთელი ვაჭრები უნახავი დასტოვო. აქაური ,,სამება ერთარსება'' ვაჭრები დიდს განცხრომაში იმყოფებიან. განსაკუთრებით კი ესე.

რამდენი სდია ესემ „ბოიკოტს" და ბევრიც დაიჭირა, მაგრამ ნამდვილი ბოიკოტი არც—ერთი არ გამოდგა. ახლა კიდევ დააგო მახე და ვნახოთ ვინ გაებმება. თუ გინდა ცოტა გაჰკრა მას, საპარასკეოზე ადი და იქ ახალ გადებულ მაღაზიაში ნახავ. მორიდებით ნუ მოერიდები. თუ გიორგიც იყოს იქ უთხარი:

,,წამხდარსა საქმეს რას არგებს
მერმეთლა თითზე კბენანი''
წინათვე უნდა დაგებათ
თქვენი მაცდური ენანი"-თქვა.

სილოვანსა და მეორე მის ამხანაგს ,,პობოიკოტუ'' ცოტათი გაჰკარ-გამოჰკარი. აგრეთვე ეტლების კანტორაში რომ კაცია, იმასაც შეაგონე, რომ ამდენი ლანძღვაგინება მეეტლეებსაც-კი გამოიყვანს მოთმინებიდან-თქო. „ბაბან"

პეტროვსკიდან. ძმაო ეშმაკო! ექიმი რომ იყო ამ სიშორე მანძილზე ალბათ ხუთ თუმანს პრაგონს აიღებ და ჩვენ კი სამაგისო არაფერი გვაქვს. საქმე სულ იმაშია, რომ გვსურს ადგილობრივი სად. ბუფეტის ხაზაინ-მოსამსახურეების ცოტა შემათრახება.

პირველებისა იმიტომ, რომ მეორეებს ძლიერ ავიწროებენ და თანაც ავი კილო დასდევთ ლაპარაკში, ხოლო მეორეებისა იმისთვის, რომ თავისი შავი დღის ვერაფერი გაუგიათ.

გზა და გზა სად. ჩახმახსა და დერბენტშიაც არის საჭირო ცოტა გაქნევა მათრახის კუდისა, რასაც იმედია არ დაიზარებ.

შენი **ფატაშვილი.**

ნატანებიდან. ძმაო! ერთი ღვთის გულისათვის სად. ნატანებში ჩამოირბინე. ჯერ კი დაიბარე ბ-ნი კაპიტონ ასათიანი. გაიხმე იქით, სადგურის უკან და გამოჰკითხე: 10 დეკემბერს რა ამბავი მოახდინე აქ თქვა. კაპიტონს იცოდე იარაღის ტარების უფლება აქვს. ის ალბათ არ დამალავს და გეტყვის როგორ დაუზილა ერთ მეეტლეს ცხვირ-პირი, როგორ გადმოაგდო ტალახში ეტლში ჩამჯდარი ქალი და შემდეგ ამისა ამოღებული რევოლვერით აიძულა მეეტლე, 60 კ. მარტო მათი კეთილ შობილება წაეყვანა ოზურგეთში.

თუ დამალოს რამე ერთი შენებურათ გადაჰკარი, მაგრამ იმედი მაქვს დამალვას ვერ გაბედავს. აგრეთვე უცხუნე თუ ძმობა გწამდეს იმ მეეტლეებს, რომლებიც ამ სცენას უყურებდენ და გულში იცინოდენ. უთხარი: დღეს თუ ერთს უქნეს ეს, ხვალ მეორეს უზამენ, ზეგ მესამეს და თქვენი ჯერიც მოაწევს თუ ასეთი ერთობა გექნება თქო. **წიწმარიტი.**

სამტრედიიდან ამხ. ეშმაკო! ბევრს არ დაგაგვიანებთ, მხოლოდ გზათ გამოგვიარე.

ჩამოხტომისთანავე შედი ,,ბაგაენი'' კასაში და ვ. გ—ვას გაჰკარი ერთი, რადგან ჩვეულებათ გადაექცა ,,სამი აბაზი ობეზპეჩენიე''. თუ ხელად დაგირჩეს შენი ახალი წამალიც (,,კუდინი'') მიაღებიე $27^{1}/_{2}$ წვეთი.

ფოსტის მოხელეები მაინც არ დაგიჯერებენ, რომ სხვისი წერილის გახსნა ურიგო საქციელია და დროს ნუღარ კარგავ მათთან ლაპარაკში. ისე კი გაჰკარი ორიოდე.

თუ ქეიფის გუნებაზე მოხვიდე სამკითხველო-სამიკიტნოში შეიარე. არც წინათ იყო ეს ორი დაწესებულება დაშორებული, მაგრამ ახლა ერთად აპირობენ მათ მოთავსებას.

სამიკიტნოს შემდეგ იქნებ წარმოდგენაზე მოგხალისებოდა დასწრება, მაგრამ აგერ რამდენი ხანია, რაც ბ-ნი კ. კ—ძე სადღაც მიიმალა და ჩვენ სცენას აღარ უნახავს თანამედროვე დრამები: ,,ორი მშიერი'', ,,ადამ და ევა'' და ,,ადვოკატი მელაძე''. მართლა, იქნებ, მოგზაურობის დროს გადაეყარო მას სადმე და თუ ძმა ხარ მოსცხე და გამოგვისტუმრე.

აქაური მუშები 1905 წლის დამლევს რომ დაწვენ ჯერაც სძინავთ და თუ ძმა ხარ ერთი ისინი გამოაღვიძე. მაღაზიის შესახებ ნება დართულ კრებაზე, სულ 20 ოდე კაცი გამოცხადდა 900 კაციდან.

ცნობილ ,,პოდრიადჩიკებს'' ჯიბლაძეს და კიკაბიძეს, როგორც ამბობენ კახიანმა და ნანეიშვილმა წააჭარბა ფასების დაკლებაში, რისაც ძლიერ მოხარულია ადგილობრივი საწყობის გამგე. იმედია ამათ მიაღებინებ შესაფერ პორციას ,,სპერმაკუდინისას'' და ერთ ორ მათრახის კუდსაც უთავაზებ.

ადგილობრივ აფთიაქსა და სამსჯავროსაც თუ ინახულებ შენს ,,სპერმაკუდინს'' იქაც გაგისაღებენ.

მართლა, ეშმაკო, იქნებ ისიც შეგვიტყო ვინ დასჭრა რევოლვერით ერთი მოხუცი მიმავალი მატარებლიდან. საჭირო კია გაიგებდე და ერთს ლაზათიანად მოსცხებდე. „ლუკა" ა. წვაია.

სვირიდან. ბუნებისაგან კეკლუცად შემკული და მდიდარი სვირი ხუცების პოლიციის და ხულიგნების შემწეობით წარმოადგენს ნამდვილ ჯოჯოხეთს. მახსოვს ის მშვენიერი დრო, როდესაც ეხლანდელი ბნელი ძალები დამალულნი იყვნენ და თუ სოროდან გამოძვრებოდნენ თავს უკრავდენ თავისუფლების დროშას. ეხლა კი წელში გამართულნი, მშიერი მგლებივით დათარეშობენ და შურს იძიებენ. სხვამ არავინ გაუგონა სვირელებს და ეხლა ისევ შენ გეხვეწება:

ნუ დაგვივიწყებ, ეშმაკო,
ჩამოირბინე სვირშიო,
მათრახი წამოგვაშველე
ნუ ჩაგვყრი გასაჭირშიო.
ხუცები გადაგვერია:
მჭედლიძე და ჯუღელიო.
ყოჩაღს მაშინ დაგიძახებ
თუ მაგენს გაუძლეიო.
შეუპოვრად გაჰკივიან:
ჩვენ ვართ თქვენი მამებიო,
უკლებლად წარმოგვიდგინეთ
გასულ წლების დრამებიო.
მკვდრებს ეგრე ვერ დაივიწყებთ
გადიხადეთ ბაჟებიო,
დროზედ თორემ დარაზმული
გვიდგას აგერ სტრაჟებიო.
ნუ დაზოგავ თუ ძმა იყო,
ნურც შარკიან წაქაძესო,
რაკი მამასახლისია,
ღამის თავზე დაგვაჯდესო.

გზირი.

თფილისი. ძმაო ეშმაკო! ამ კვირია თუ სადმე პროვინციაში არ აპირობ ერთი ჩვენი დედაქალაქის სასტუმრო-რესტორანტრაქტირები დაიარე და შენ იცი და შენმა მათრახმა. თორემ ჩვენმა მოსამსახურეებმა როგორც ადრე გაიღვიძეს ისევე ადრე დაიძინეს. (კანეჩნო ყველამ არა). ვისაც არ სძინავს, იმათი უმეტესობა ოფლით მონაგარ კაპეიკებს კარტ-ნარდ, ,,ბაქარ''-,,ვერტუშკაში'' აწარმოებს. გაახსენე, რომ თუ ვისმეს ,,ლიშნი'' გროშები აქვს, გაფიცულ ამხანაგებს აღმოუჩინონ შემწეობა; გაახსენე კონფერენციის, დადგენილება და აუხსენი მათრახის კუდით, რომ კონფერენციას არ დაუვალებია თქვენთვის მუდამ ჟამს კარტის თამაში-თქვა. როცა მოსამსახურეებს მორჩე, მერე ცოტ-ცოტა ალებსაც უთავაზე, რადგან ბრძოლით მოპოებულ უფლებას, გვაცლიან ხელიდან.

ძმაო ეშმაკო „მათრახით"
აჩვენე შენი ძალაო,
თორემ კავშირის წევრები
„ვერტუშკას" დაეძალაო!

ტ. მეგრელის-სკუა.

ს. ნოსირი. ეშმაკო! გამარჯობა შენი! რა იქნებოდა შე დალოცვილო ერთხელ მაინც ჩვენი სოფლისაკენ ჩამოგერო? აქაც დიდი საჭიროა შენი მათრახის კუდი.

ახალი წლისთვის უსათუოდ ჩამოიტანე იცოდე. თუ მატარებლით წამოხვიდე. ნოსირის პლატფორმაზე ჩამოხტი. ჩამოსვლისათანავე შენებურათ გადაჰკარ მათრახის კუდი იმ სტრაჟნიკებს, რომლებიც მატარებლიდან ჩამოსულ ხალხს დაერევიან და დაუწყებენ ჯიბე-საგრომეების ჩხრეკას.

მარა, ამხანაგო, მათში ყველაზე მეტი პატივცემის ღირსი ჩიჩუა და კარტოზიაა, თუ ჩემი ხათრი გაქვს, გულნაკლულს ნურც ერთს ნუ დასტოვებ. კარგი იქნება აგრეთვე ცნობილ „ანტონას" გაუარდე და შენი მათრახის კუდით მიულოცავდე ახალ წელს. ეს „ანტონა" ცნობილია დაუბარებელი სიტყვების მიტან-მოტანით.

მარად შენია **პ. კუდიანი.**

ხაშურიდან. ძვირფასო ძმაო ეშმაკო! ხაშურიდან წერილი მიგიღია და ჩამოსვლა კი არ ინებე, ვითომ ხაშურმა რა დაგიშავა? თუ ძმა ხარ სულ ნუ დაგვიგვიწყებ, რადგან შენი მათრახი აქ ძალიერ საჭიროა. აქაური პირობებს მოკლედ გაგაცნობ, მაგრამ ფრთხილად...

ერიდე აქაურ სადგურის უფროსს, რადგან თუ არ მოეწონები, ბუნტოვჩიკათ მოგნათლავს და ვიატკას იხილავ.

ინახულე ზინგერის მაღაზიის ზედამხედველი ვარსიმოვი და მოსთხოვე ანგარიში, თუ რამდენი მოსამსახურეა აღნიშნულ მაღაზიიდან მისი წყალობით დათხოვნილი, შვიდი თუ მეტი? მაგრამ ფრთხილად, აქაური პოლიცია დიდათ წყალობს მას.

აქაური ვაჭრები ნოქრებს სთხოვენ დღე და ღამ 25 საათი იმუშაონ; წინააღმდეგ შემთხვევაში დათხოვნით ემუქრებიან და საჭიროა განუმარტო, რომ ნაკიანი მზოლოდ წელიწადი შეიძლება და არა დღე-და ღამე.

თუ ღვინის სარდაფებთან ჩაიარ, „ჭარიარალეს“ გაიგონებ, ეს ზოგიერთი დეპოს მუშები იქნებიან, რომლებიც 9 საათს მუშაობენ და დანარჩენ დროს სამიკიტნოებში ატარებენ. უმორჩილესად ვარ მთხოვნელი ყველა ამათ მაგიერ, რომ ნუ დაიშურებ მათთვის თითო მათრახის კუდს.

რიჟა.

ს. მარტვილიდან. ძლწყალეო ხელმწიფევ ბ. ეშმაკო! დიდათ გმადლობთ, რომ ჩემი თხოვნა უყურადღებოთ არ დატოვეთ. მართალია დაგდალეთ აქეთ-იქით სიარულში, მაგრამ იმედია არ დაიზარებთ ჩვენთან მეორეთ მოსვლას, ეს მით უფრო საჭიროა, რომ ისინი, ვინც უვიზიტოთ დავსტოვეთ დიდ სამდურავს მიცხადებენ. შენმა მათრახმა ბევრი გააჯავრა, მაგრამ ბევრს მართალი ათქმევინა და უმეტესობას კი დიდი სიკეთე უყო. ყველანი ჩადგენ თავიანთ დონეში.

ახლა პირველად ხომ არესტას ნახავ, როგორც ჩინოვნიკს, ის სასამართლოს ბოქაულია. ნათქვამია ჩემო ეშმაკო, „ზოგი ჭირი მარგებელიაო“. არესტის ორი სამი წლის წინად ხალხის მოძრაობა ჭირივით ეზარებოდა, მაგრამ ამ მოძრაობამ, რადგან მაშინ აქეთ ბოქაულათ წამოსვლა ვერავინ გაბედა, ხელში ჩაუგდო მას ეს თანამდებობა და მასთან მსუქანი თანამდებობაც. ეხლა კი ეს ჩვენი არესტო მის გამაბედნიერებელ მოძრაობას წყევლა-კრულვით იხსენიებს. არ დაგავიწყდეს, არესტოს ნახვისთანავე მიუსამძიმრე მისი სულით და გულით მეგობრის ბოქაულ დავითაიას აქედან გადაყვანა.

არესტოსთან არ დაიგვიანო, მამასახლისი ბეკოც ვნახოთ, მაგრამ ჩვენი ბედი, თუ ფიზიელი ვიპოვნეთ. კანცელარიაში ნუ ეძებთ ბეკოს, სჯობს ბაზრისაკენ წავიდეთ, სადმე სამიკიტნოებში იქნება. ბეკოს, იცი ჩემო ეშმაკო, ხომ გაგიგონია „подвижная канцелярія“ აი ისა აქვს. საცა კი სამიკიტნოა, ღვინო და არაყი, მისი კანცელარიაც იქ არის. ფული ბეკოს ეჯავრება, სამაგიეროთ უყვარს ნოეს ვაზი და რუსის მაჭარი. მოდი, ჩემო ეშმაკო, ეხლა ერთი ბაზრისკენ გავისეირნოთ, მაგრამ ღამეა და უფრთხილდი თავი სადმე რომელიმე ბოძს არ მიახეთქო. სჯობია დღე გავიაროთ, მაგრამ „ვაის გავეყარე, უის შევეყარეო“. დღე კი რა ხეირი დაგეყრება? შეიძლება სადმე წუმპე-ტალახში გადავარდე, შიგ ჩაიფლები შენც და შენი მათრახიც სისუფთავე მაღაზიებში კი საუცხოოა. ხოლერის წინაღმდეგ საშუალებათ თითო ყუთი ნაგავით სავსე უდგათ მაღაზიების წინ. ბაზრის მამები კი თავს იმტვრევენ, მაგრამ რა ქნან, როდესაც არც არაფერი იციან და არც სხვისას იჯერებენ.

პური და ჩითეულობა აქაურმა ვაჭრებმა ერთი სამათ გაადვირეს, რადგან გაუგონიათ თფილისის მეპურეებმა პური გაადვირესო, ქუთაისისამ კი ზაბასტოვკა დააპირეთ. აქ კი მეპურეების ზაბასტოვკა ვერ იხეირებს ჩემო ეშმაკო, რადგან ღამი და ქადი იპურებს, თუ პური ვერ ვიშოვნეთ.

სამღვდელოების ნახვა, შენ ბევრათ არ გეპიტნავება. აქაურ და საზოგადოთ ჩვენ მაზრის სამღვდელოებას ძლიერი იერი მიაქვს გლეხებზე. პოზიციათ დრამის ფულია დანაშენული და მგონია მღვდლებმა დაიჭირონ ეს პოზიცია. მთავარ სარდლებათ დამსახურებულნი ქურუმთა უხუცესები არიან.

ერთი სათხოვარი მაქვს კიდევ შენთან ჩემო ეშმაკო და იმედია არც ამას დამამადლი. მინდა ს. ამალდაში წაგაყვანო, ვეწვიოთ მღ. გ. შავდიას, მაგრამ ეხლა დიდი თოვლია, გზა შეკრულია და ვერ წავალთ. მოდი ერთი შენი მათრახი აქედან გაიქნიე ისე გრძლათ, რომ იქ მოახვედრო. მის შესახებ ისეთს ვერაფერს იზამ შენი მათრახით რომ ზედმეტი დარჩეს იმდენათ დამსახურებულია.

ისევ შენი **„უჩინმაჩინი“**.

საჩინოდან ეშმაკო! უმორჩილესად გთხოვ დაუყონებლივ გამოგვიგზავნო შენი „კუდინის“ 154 წვეთი. რომ იცოდე რა უბედურება გვეწვია. ჩვენი მამასახლისი აღარ გვყავს, მოგვტაცეს. შესანიშნავი მოხერხებული ვინმე იყო. „გამოსარჩენის“ თეორია ზედ-მიწევნით ჰქონდა შესწავლილი პრაქტიკაზე.

დაგიჭერდა, გაგიშობდა

ჯიბის „ჭუჭყსაც“ გაგიქრობდა.

ერთი არ ეხერხებოდა ჩვენ ნეტარ-ხსენებულს, სახელდობრ „გამოსარჩენის“ განაწილება და ჩვენი ბოქაული მის ასეთ უზენეო საქციელს როგორ შეურიგდებოდა? „ერთობა“ ძმაო ეშმაკო, ახლა იმათშია და ვინც მას დაარღვევს სასჯელსაც ენდა მოელოდეს.

ბოქაულიც ერთობ გამოცდილია „გამოსარჩენის“ საკითხში და რაკი მამასახლისმა „ერთობის“ საფუძველი დაარღვია უფროსთა წინაშე, ისიც განრისხდა და მოგვტაცა ჩვენი თვალის სინათლე. აი ამაზე ითქმის „აქლემები წაიჩხუბენ, კოზაკი შუაზე გაჭყლეტესო“. აქ გამოსარჩენი ვერ გაინაწილეს და ხალხზე იყარეს ჯავრი.

აი ამიტომ ხელმეორეთ გთხოვ რაც შეიძლება მალე გამოგზავნო 58 წვეთი „სპერმაკუდინი“ ბოქაულისათვის, 58 მამასახლისისათვის და 38 ბ-ნი პ. ს-ძისათვის, რომელიც მარჯვენა ხელია ჩვენი სტარშინასი. თუ არ დაიზარებ და მათრახის კუდსაც მოაყოლებ, ეს ხომ მთლათ გაკეთება იქნება ჩვენი საზოგადოებისა.

შენი საჩინოელი.

ცხინვალიდან. ბ-ნო ეშმაკო! კარგი, იმ ჩინოვნიკს შენ არაფერი არ უთხარი აქ ყოფნის დროს, მაგრამ მი—ლა მაჩაბელი მაინც გენახა. ეს ნამდვილი ძაბაა გლეხებისა. 21 გირვანქიან ჩანახის მაგივრათ ღალის ასაკრეფათ 34 გირვანქიანი შემოიღო. ბოლოს ისე გაიზარდა მისი სიბრალული, რომ ღალის მაგივრათ დღიურზე ექვსი მანეთი და ხუთი უზალთუნი მოითხოვა.

გარდა ამისა ის მამაშვილურად ურჩევს თავისს ხიზან გლეხებს: მომშორდით ამ მწარი ადგილებიდან და უფრო ნოყიერი მამულები მონახეთ სადმეო. ეს გლეხები თურმე აგერ 40 წელიწადია ამ მიწაზე ცხოვრობენ. ადმინისტრაციაც მხარს უჭერს ბ-ნი მაჩაბლის დარიგებას.

სოფ. აღლეევიც ინახულე თუ არ დაგეზაროს და უთხარი იქაურ მოძღვარს, რომ რა ამბავია შეკურთხეულო, როცა შეთვრები მაშინვე სქესობრივი საკითხი გაგახსენდებათქო. ერთხელ ხომ კინაღამ თავი გაგიტეხეს ყარაულებმა და აწი ეარესსაც მოელოდეთქვა.

ორივეს უთავაზე თითო-ოროლა მათრახის კუდი.

ჯოჯოხეთის **მუგუზალი.**

ბარეული (რაჭა). პირდაპირ შეწუხებას ვერ შემოგკადრებ საყვარელო ეშმაკო მარა ისე კი, როცა აქეთ ამორება მოგიხდება კარგს ინებებ შენი მათრახის კუდი სტრიფონ მასხარაშვილს და მის ამქრებს გაუწნა. – ამით იქნებ დაქკვიანდენ თორემ ამას წინეთ რაინდულათ შეცვივდენ ნიქელა დვალის სახლში და როცა შეშინებული ქალები ტაფასკენ გაიქცენ რაინდებმა ჭურები მოხადეს და ლაზათიანათ გაილეშენ. ეს ყმაწვილები ხანდახან უფულობის დროს მსხვილფეხა საქონელს დაიჭერენ ქინდოლში და ჰატრონს გროშებს თხოვენ: ჩვენ ადგილში იყო და გვეფიცეთაო.

ვერ მიცანი.

ალპანა (ლეჩხუმი). დაილოცა შენი მათრახი ეშმაკო, რადგან ლაზათიანათ იქნევ ჩვენში. ყველაის პატივცემული ერთი ბეკ დამეხმაროე და ჩვენ ლეგლეს ვაბრიელს გადაუხტუნე შენებურათ. დრამის

ფულზე ერთობ ხელმოჭერილი შეიქნა და „ორ დღეს მეიცადე მამაშვილობასთქვა“, რომ უთხრა საკმარისია, ისე გაგახურონ, როგორც „ბუნტოჩიკს“ ეკადრება.

ა.-ჯან.

ღ ი ღ ი ნ ი

ჩინგური ადარ დამიკრავს
ეს ერთი წელიწადია
დღეს შობა დიდა გათენდა,
დიდინიც ახლა მშვიდია.
მინდა სიმები შევაწყო
სვენდა ვაშორო გულსაო,
ათასიფრათ ეკრიკანტულებ
მე გურულ ვრიმანჭულსაო.
ხან ლექსებს დავადიდინებ
დაბალ ხმაი, — ხაჩინგუროსა
ვისაც ემწკვაგოს, ინტუნოს,
შუხტეს და ითხაკუროსა.

ოზურგეთლებს.

ჯერე არსად გაგონილა
სადრაკო ეს ამბავი
ოზურგეთლებს დაეძრახოს
ტული რაშე, სიძრახვა
ნახეკარი გაშტემა
და სხვა მისი შემნახავი
არ მიიღოთ განგონათ,
თვითონ ფნახე, იქ ვიყავი.
ოზურგეთის მოგეჭრენა,
სმენათ ყური წამოეკვი.
თქვენი ქება და დიდება
კარგი არის ის, თუ ავი
თანასწორათ მოისმენე,
თანასწორათ გაიყავი:
ერთნაირათ გაუტეხეთ
მეადგილი თუ გამეადავი.
ჩითი ნარმა და მიტკვლი
მეწვრილმანის ნაზიდავი
გუნდა, დიდა დაზოსტაკი,
ქალმანი და ქანძალაკი,
კალა, ბაბეა, ბაბაქა,
ენდრო-წითალთა სიდებავი,
დანამანტაკი, ლეგორტი,
კოზი-სუფეის სასდებავი,
სათითური, ნემსი, კვესა,
სანტანინი-დასაკრავი,
ანთუალბაში და ტათდიში,
ვითომ, სგვლას მოსაკლავი,
მძიგი, ფოლაქები, დოგშა,
თეგზის დასაწერი კავი,
ბაშმის გასაფენტი დარი,
ტეერის და მაჩვის ტეკვი,
ჩოთქა, ვაქსი-და ლეურსმანი,
— ჩექმის ქუსლზე დასაკრავი,
შუდრაკი, კოჭის ძაფი —
თეორი, წითელი და შავი
ორდაშანა და სანდალ,
კეშმი, თაკვის საწყალავი,
ცოში ბერი, ძველი ხარშა —
ერთი კვირის ნახარშავი,
ულაბი სასწორი, — ეანთარი,
ულაბი სიმინდის საწეკვი
ნაბარეკი უდლის ხარი,
ანგარიანი საკალავი, —
ორც ერთი არ მოგვაკლდება
თუ კარგათ გვეკვს თქვენი თავი
და აგვაძრე სანამ გვქონდეს
კიდევ შერჩენილი ტეკვი.

ბლიკვაძე.

სახელმწიფო სათათბირო.

დ ე ბ ე ბ ი

(ლიკლიკაძის საგენტო).

სუფსა. გურიის მთავრის შვილმა ტელემაკ დავითისძე გურიელმა შუამდგომლობა აღძრა ლანჩხუთის ბოქაულ მიქიეგის წინაშე გამოეყოს სოფ. უნაგერა (იგივე სუფსა) ჩოჩხათის საზოგადოებას, დაარსდეს სუფსის სამამასახლისო და მამასახლისობა უწყალობონ თვით ტელემაკს. მიქიეგი თანაგრძნობით შეხვდა შუამდგომლობას და აღუთქვა „ბატონიშვილს“ ჯაჭვი.

თფილისი. ვექილმა გვაზავამ უარი ვანაცხადა ბოქაულ მიქიაშვილის დაცვაზე (უფლების გადაჭარბება, ლანძღვა-გინება, ცემა-ტყეპა).

სოხუმი. ნიკო ჯერ არ დაბრუნებულა. ქალაქი უთავოთ არის. როგორც ამბობენ მოვა პირდაპირ ნოვორასიიდან რკინის გზით.

ფოთი (იგივე ნიკობურგი). ქალაქის აფთექა სამი თვეა რაც „უბრავამ“ ჩაიბარა. ამ ხნის განმავლობაში მხოლოდ სამად-სამი მაგალითი იყო ადამიანის მოწამვლის.

„ეშმაკის მათრახის“ ფოსტა.

ოზურგეთი „ნორდკინს“ გთხოვთ გვაცნობოთ რა მოსაზრებით იხმარეთ „ასკანელი ხუცის“ გამოცანაში უკანასკნელი ორი პწკარი? თუ გაქვთ ამის საბუთი?

რედ.

ჩვენს კორესპონდენტებს. რამდენჯერ გამოვაცხადეთ, რომ ადგილის სივიწროვის გამო ვერ ვათავსებთ ყველა ცნობებს და წერილები მოსწურეთ მეთქი, მაგრამ ახლა რიცხვთან ერთად სივრცემაც იმატა. მოსწურეთ ამხანაგებო, მოსწურეთ წერილები. ახალი წლიდან 16 გვერდის გამოცემას ვაპირებთ, მაგრამ წერილების შემოკლება მაინც აუცილებელი იქნება.

რედაქტორ-გამომცემელი
თ. ბოლქვაძე.

მიიღება ხელის მოწერა
1908 წლისათვის
ყოველ-კვირეულ, იუმორისტულ, კარიკატურებიან ჟურნალ
„ეშმაკის მათრახ“-ზე

პირველი იანვრიდან „ეშმაკის მათრახი“ თექვსმეტ გვერდათ გამოვა.

ჟურნალი ღირს ერთი წლით—5 მანეთი
ნახევარი წლით—3 მ. ერთი თვით—50 კ.

ვინც 1908 წლისათვის გამოიწერს ჟურნალს და მთელი წლის ფასს გამოუგზავნის რედაქციას, ამ წლის „ეშმაკის მათრახი“ 1-ლი ნომრიდან უფასოთ გაეგზავნება.

რედაქციაში მოიპოვება აგრეთვე „შუამავლის“ და „შურდულის“ ყველა ნომრები, რომელიც გაეგზავნება მსურველს თითო მაურათ.

ფული ამ ადრესით უნდა გამოიგზავნოს:

Тифлисъ въ редакцію жунала „Ешмакисъ Матрахи“. Михайловская 65.

ელეკტრომბეჭდავი ამხანაგობა „შრომა“ მიხეილის პროსპექტი, № 65.

J 934
1901